

TULEVAISUUSVALTA- LLINSSI

Työkalu tulevaisuusvallan
tarkasteluun

TULEVAISUUSVALTALINSSI

SISÄLLYSLUETTELO

02 *OHJEET*

03 *TULEVAISUUSVALTALINSSI*

04 TYÖPOHJA
REPRESENTAATIO

05 TYÖPOHJA
HYÖTYJÄT

06 TYÖPOHJA
AIKAPERSPEKTIIVI

07 TYÖPOHJA
OSALLISTUJAT

08 TYÖPOHJA
EDELITYKSET

09 TYÖPOHJA
VAIKUTUSVALTA

TULEVAISUUSVALTALINSSI

OHJEET

Aika: 15 min. – 3h

Osallistujat: yksilötöyönä tai pienryhmissä

Mihin soveltuu: tulevaisuusvallan tarkasteluun ja siihen liittyvien valintojen tekemiseen.

TULEVAISUUSVALTA tarkoittaa valtaa vaikuttaa siihen, mitä pidetään tulevaisuudessa mahdollisena tai toivottavana.

Tulevaisuusvallan tarkastelu auttaa tunnistamaan oman toiminnan vaikutuksia muun muassa siihen, kuka pääsee keskustelemaan tulevaisuuksista, kenen näkemykset otetaan huomioon ja ketä tulevaisuuskuviissa on edustettuna.

LINSSIN KÄYTTÖTARKOITUS

Linssiä voi käyttää esimerkiksi:

SUUNNITTELU Mitä tulisi ottaa huomioon tulevaisuustyön suunnittelussa: itse prosessissa ja toisaalta prosessin lopputuloksessa, esimerkiksi strategia- ja ohjelmatyössä tai visioiden laatimisessa.

ANALYYSI Millainen jokin olemassa oleva tulevaisuusnäkemys on ja millaisen prosessin tuloksena se on syntynyt?

KESKUSTELU Syötteitä keskusteluun omassa yhteisössä, kollegan kanssa tai työpajoissa.

TEHKÄÄ NÄIN

- 1. RAJAUS** Päätäkää ensin tarkastelunne rajaus eli se, mitä tulevaisuutta käsittelevää prosessia tai tulevaisuusnäkemystä haluatte linssin kautta tarkastella.
- 2. VALINTA** Voitte hyödyntää tilanteen mukaan yhtä, muutamaa tai kaikkia työpohjia missä tahansa järjestyksessä.
- 3. NYKYTILA** Arvioikaa, missä olette nyt tulevaisuusvallan suhteen. Merkitkää nykytila työpohjaan.
- 4. TAVOITETILA** Käykää keskustelu siitä, mikä on tavoitteenne. Aina linssin ulkokehälle pyrkiminen ei ole tarkoituksenmukaista, sopiva tavoitetila riippuu kontekstista. Merkitkää tavoite työpohjaan.
- 5. TYÖSTÖ** Keskustelkaa työpohjan kysymyksistä ja täyttäkää huomiot työpohjaan.
- 6. REFLEKTIO** Palatkaa alun arvioon: Miltä nykytila ja tavoite näyttävät keskustelun jälkeen? Haluatteko tehdä niihin muutoksia? Mitä teette tavoitteen saavuttamiseksi?

PING!

Seuraavilta sivuilta löydätte Tulevaisuusvaltalinssi-työpohjat.

LUE LISÄÄ tulevaisuusvallasta
[Tulevaisuusvalta-muistiosta](#)

TULEVAISUUSVALTALINSSI

HYÖTYJÄT

Kenelle tulevaisuus on suotuisa?

REPRESENTAATIO

Keitä tulevaisuudessa näkyy?

TULEVAISUUSNÄKEMYS

Millainen kuvaus tulevaisuudesta esitetään?

PROSESSI

Miten tulevaisuusnäkemykset syntyvät?

OSALLISTUJAT

Kuka on kutsuttu mukaan?

EDELITYKSET

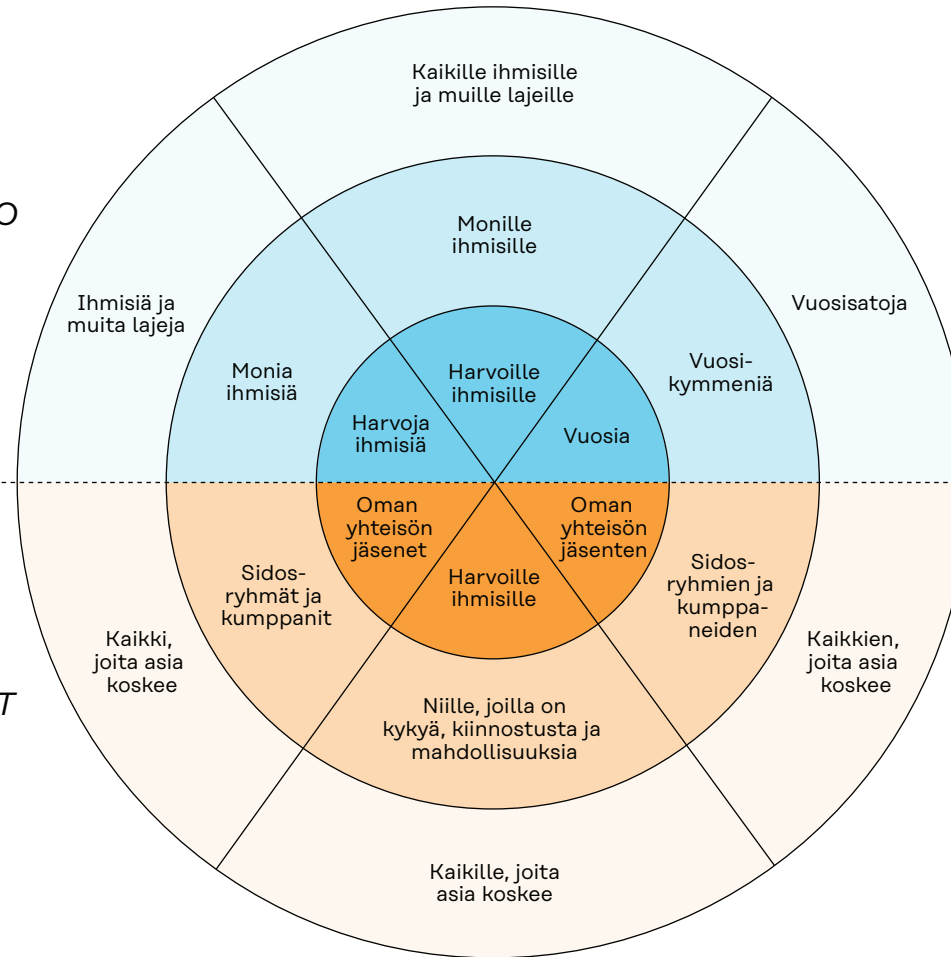
Kenelle luodaan edellytyksiä osallistua?

AIKAPERSPEKTIIVI

Miten pitkälle tulevaisuutta määritellään?

VAIKUTUSVALTA

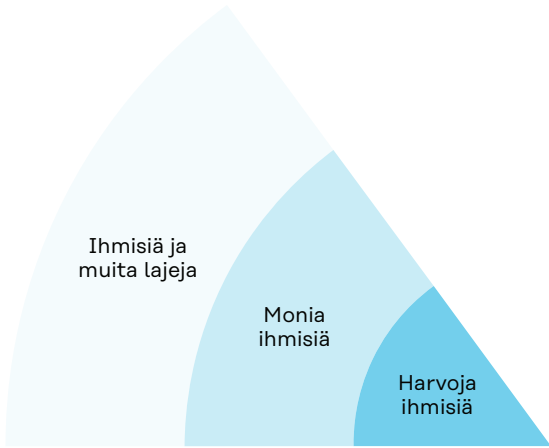
Keiden näkökulmat otetaan huomioon?

TYÖPOHJA

REPRESENTAATIO

Keitä tulevaisuudessa näkyy?

MERKITKÄÄ kuvaan, missä olette nyt ja missä haluaisitte olla.

LÄSNÄOLIJAT

Keitä tai mitä tulevaisuudessa näkyy? Millaisissa rooleissa heidät esitetään? Miten heidät asemoidaan suhteessa toisiinsa?

POISSAOLIJAT

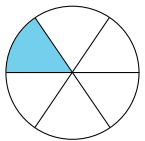
Kuka tai mikä tulevaisuudesta puuttuu? Miksi heitä ei ole tulevaisuudessa? Onko poissaolo perusteltua?

HAASTEET

Mikä tulevaisuuden kuvauksessa on ongelmallista representaatioiden näkökulmasta? Mitä tämän asian muuttamiseksi voi tehdä?

MAHDOLLISUUDET

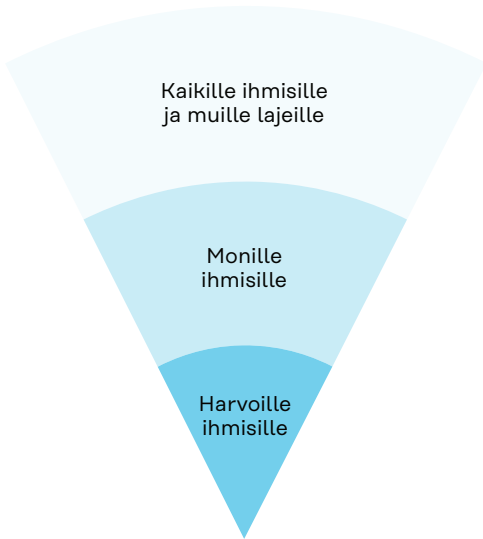
Mikä tulevaisuuden kuvauksessa on positiivista representaatioiden näkökulmasta? Mitä tämän asian vahvistamiseksi voi tehdä?

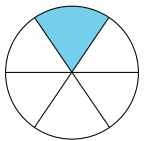
TYÖPOHJA

HYÖTYJÄT

Kenelle tulevaisuus on suotuista?

MERKITKÄÄ kuvaan, missä olette nyt ja missä haluaisitte olla.

VOITTAJAT

Kenen etuja tulevaisuusnäkemys palvelee tai edistää?
Kuka siitä hyötyy?

HÄVIÄJÄT

Kenen etuja tai mahdollisuuksia tulevaisuusnäkemys kaventaa?

HAASTEET

Mikä tulevaisuuden kuvauksessa on ongelmallista, ja kenen kannalta?
Mitä tämän asian muuttamiseksi voi tehdä?

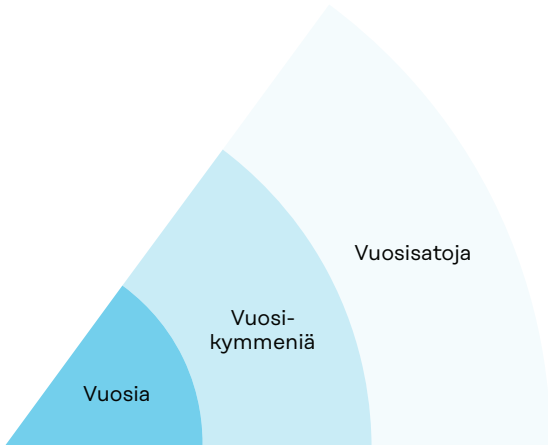
MAHDOLLISUUDET

Mikä tulevaisuuden kuvauksessa on positiivista, ja kenen kannalta?
Mitä tämän asian vahvistamiseksi voi tehdä?

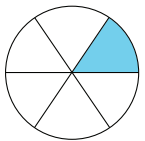
TYÖPOHJA

AIKAPERSEKTIIVI

Miten pitkälle tulevaisuutta määritellään?

MERKITKÄÄ kuvaan, missä olette nyt ja missä haluaisitte olla.

AIKAJÄNNE

Miten pitkälle tulevaisuuteen katsotaan? Miksi juuri tämä aikajänne on valittu?

VAIKUTUKSET

Millaisia seurauksia valitulla aikajänteellä voi olla nykyhetkeen? Entä tulevien sukupolvien elämään?

HAASTEET

Millaisia ongelmia valitusta aikajänteestä voi seurata? Miten näitä ongelmia voidaan ratkoa?

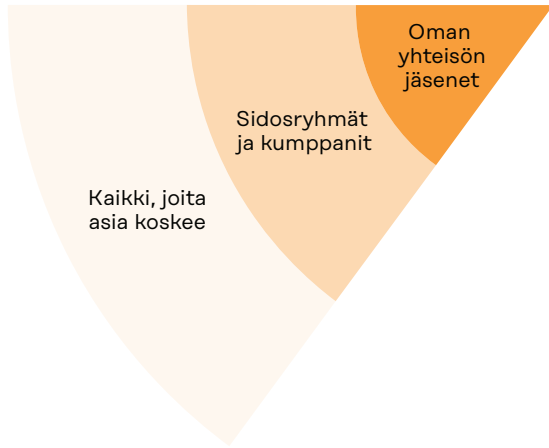
MAHDOLLISUUDET

Millaisia mahdollisuuksia valitusta aikajänteestä voi seurata? Miten niihin voidaan tarttua?

TYÖPOHJA

OSALLISTUJAT

Kuka on kutsuttu mukaan?

MERKITKÄÄ kuvaan, missä olette nyt ja missä haluaisitte olla.

MERKITYS

Ketä asia koskee? Kenen kannalta aihe on merkityksellinen?
Kuka helposti unohdetaan?

SUUNNITTELU

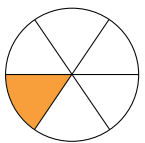
Ketä pitää kutsua mukaan jo prosessin suunnitteluvaiheessa?
Miten osallistujajoukko muuttuu prosessin eri vaiheissa?

VALINTA

Millä kriteereillä osallistujat valitaan? Kuka määrittelee kriteerit?
Liittykö valintoihin joitakin haasteita tai herkkyyksiä? Miten vältetään se, että mukaan kutsutaan vain samanmielisiä?

MOTIVAATIO

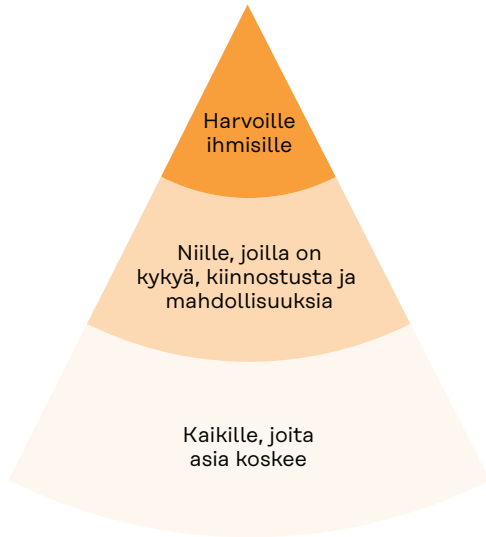
Miten osallistumista motivoidaan? Miltä prosessi näyttää osallistujan näkökulmasta? Liittykö aiheeseen erityisiä jännitteitä, jotka vaikuttavat haluun osallistua?

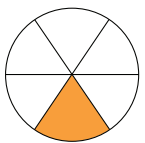
TYÖPOHJA

EDELLYTYKSET

Kenelle luodaan edellytyksiä osallistua?

MERKITKÄÄ kuvaan, missä olette nyt ja missä haluaisitte olla.

OSALLISTUMISEN TAVAT JA PAIKAT

Millaisia osallistumisen tapoja prosessissa on? Voivatko ne olla joillekin vaikeita tai saavuttamattomissa?

OSAAMINEN

Millaista osaamista osallistujilla oletetaan olevan? Edellyttääkö osallistuminen esimerkiksi tiettyä asiantuntemusta, kielitaitoa tai vaikkapa teknologian käyttöä? Millaista tukea osallistujat tarvitsevat?

TURVALLINEN TILA

Miten luodaan kaikille turvallinen tila osallistua? Liittyykö aiheeseen herkkyyksiä tai jännitteitä, jotka tulisi huomioida?

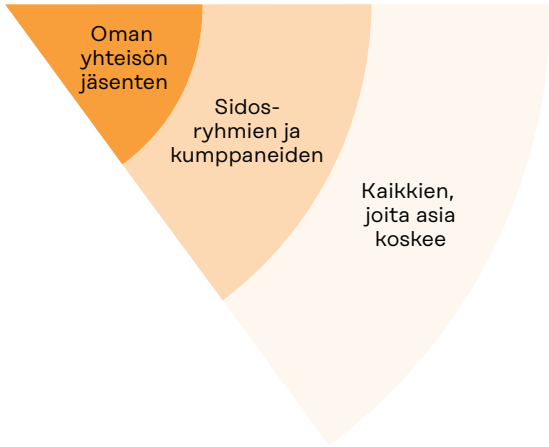
OSALLISTUMISEN ESTEET

Mitkä asiat voivat heikentää tai estää mahdollisuuksia tai motivaatiota osallistua? Onko osallistuminen rajattu esimerkiksi tietyille päiville ja tiettyyn kellonaikaan? Voiko ajankohta olla joillekin hankala?

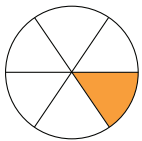
TYÖPOHJA

VAIKUTUSVALTA

Keiden näkökulmat otetaan huomioon?

MERKITKÄÄ kuvaan, missä olette nyt ja missä haluaisitte olla.

KÄSITTELY

Miten prosessiin osallistuneiden näkökulmia ja syötteitä käsitellään?
Miten ne otetaan huomioon prosessin eri vaiheissa ja lopputuloksessa?

PÄÄTÖKSENTEKO

Kuka tai ketkä päättävät, kenen näkemykset otetaan tai ei oteta huomioon? Miten päätökset perustellaan? Miten vältetään se, että huomioidaan vain samanmieliset näkemykset?

LÄPINÄKYVYYS

Mistä osallistuja tietää, että hänen panoksensa vaikuttaa lopputulokseen?

MUUT NÄKÖKULMAT

Miten huomioidaan niiden tahojen näkökulmat, jotka eivät itse ole voineet osallistua prosessiin? Esimerkiksi onko tulevien sukupolvien ja muunlajisten näkökulmia pyritty huomioimaan prosessissa?